

Temanotat

Albania: Reise- og ID-dokumenter

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2017

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Albania: Reise- og ID-dokumenter**

SUMMARY

This report concerns rules and procedures for issuing ID and travel documents in Albania. It examines national ID and passport issuing bodies, breeder documents, registration routines and control mechanisms for checking ID information. Finally a brief account is given on corruption in general, and on corruption in connection with issuance of documents.

All citizens over the age of 16 must be in possession of a national ID card. Since 2008 personal identification information has been registered electronically in a central database. Biometrics was introduced in 2009, after which all issued ID cards and passports have contained biometric data.

SAMMENDRAG

Notatet tar for seg regler og prosedyrer for utstedelse av ID-kort og reisedokumenter i Albania. Nærmere bestemt sies det noe om passutstedende myndigheter, underlagsdokumenter, registreringsrutiner og hvordan ID-opplysninger kontrolleres. Avslutningsvis sies det noe om korrupsjon generelt, og om korrupsjon ved dokumentutstedelse.

Albanske borgere over 16 år skal være i besittelse av nasjonalt ID-kort. Siden 2008 har identifikasjonsopplysninger blitt registrert elektronisk i en sentral database. Etter innføringen av biometri i 2009, har alle ID-kort og pass inneholdt biometriske data.

INNHold

1. Innledning	5
1.1 Relevante lover og regelverk	5
1.2 Elektroniske registre	5
2. Reisedokumenter	6
2.1 Biometriske pass	6
2.1.1 Prosedyre for utstedelse av ordinært pass	6
2.1.2 Utstedelse av pass til personer bosatt i utlandet	7
2.1.3 Midlertidig reisedokument/passérbrev (<i>laissez-passer</i>)	7
3. ID-kort	8
4. Sentrale identitetsdokumenter	9
4.1 Fødselsattest	9
4.2 Personlig identitetsnummer	10
4.3 Statsborgerskap og statsborgerskapsattest	10
4.4 Familiedokument	10
4.5 Ekteskapsattest	10
4.6 Dødsattest	10
5. Korrupsjon	10
5.1 Bestikkelser og forfalskninger	12
5.1.1 Ekte dokumenter med ekte opplysninger	13
5.1.2 Navneendringer	13
5.1.3 Ekte dokumenter med falske opplysninger	13
5.1.4 Falske dokumenter med falske opplysninger	14
6. Kontroll av identitetsopplysninger	14
7. Referanser	16

1. INNLEDNING

Dette temanotatet omhandler utstedelse av pass, ID-kort og andre sentrale identitetsdokumenter i Albania. I tillegg gis det noe informasjon om dokumentenes notoritet, herunder i hvilken grad det forekommer kontroll av identitetsopplysninger opp mot eksisterende registre, samt omfanget av korrupsjon og falske dokumenter i tilknytning til utstedelse av dokumentene.

Landinfo bemerker at det finnes begrenset informasjon om albanske dokumenter og dokumentutstedelse fra åpne kilder. Mye av den foreliggende informasjonen er dessuten kun tilgjengelig på albansk.

1.1 RELEVANTE LOVER OG REGELVERK

Utstedelse og besittelse av identitetsdokumenter er regulert ved lov i Albania, herunder lov om pass (2000), lov om ID-kort (2002) og lov om statsborgerskap (1998). I tillegg foreligger det passregelverk (2010), som beskriver gjeldende prosedyrer for passutstedelse.

Det er vedtatt endringer og tilføyelser til de nevnte lovverkene, blant annet på bakgrunn av innføringen av biometri i 2009.¹ Med mindre annet er spesifisert i teksten nedenfor, forutsettes det at en henvisning til eksempelvis loven om pass av 2000, omfatter endringene av senere dato.

1.2 ELEKTRONISKE REGISTRE

Albanias folkeregister ble digitalisert i 2008, slik at alle opplysninger om fødsel, ekteskap og dødsfall siden den tid har blitt registrert elektronisk.

All informasjon som tidligere kun fremgikk av håndskrevne papirdokumenter, har også blitt innført i registeret. I dag utstedes nye, trykte person- og identitetsdokumenter til alle albanske borgere.² Personopplysninger for hele befolkningen er lagt inn elektronisk.

I 2010 ble i tillegg de gamle papirregisterene, som vil kunne brukes som historisk kilde og referansebase for de lokale sivilstatuskontorene, digitalisert.

Opplysningene i folkeregisteret danner grunnlaget for utstedelse av biometriske ID-kort og biometriske pass. Etter det opplyste, har sivilstatuskontorene (Zyra ë Gjëndjës Civile/Civil Status Office) siden 2008 tilgang til den elektroniske databasen (Skiri et al. 2012, s. 8; OSCE 2008; OSCE 2010; IRB 2011a).

¹ Se kildelisten for henvisninger til de omtalte endringene og tilføyelsene.

² Norges Statistisk Sentralbyrå, i samarbeid med OSSE, deltok i digitaliseringsprosjektet.

2. REISEDOKUMENTER

2.1 BIOMETRISKE PASS

Albania startet utstedelsen av nye biometriske pass i januar 2009, og ifølge produsenten av passene, Aleat Identity Services (2016a),³ var det utstedt flere enn 2,8 millioner pass per 2016. Albanias biometriske pass er i samsvar med relevante ICAO⁴- og EU-standarder (EC 2009, s. 43).

De gamle ikke-biometriske passene har ikke blitt utstedt siden juni 2009 (EC 2009, s. 43), og gyldighetstiden på disse gamle passene utløp 1. mars 2013 (Albanias ambassade i Nederland u.å.).

2.1.1 Prosedyre for utstedelse av ordinært pass

Det er krav til personlig fremmøte ved levering av søknad om pass (Lov om pass 2000; Albanias ambassade i Nederland u.å.). Søknadene fremmes hos politiet der vedkommende er permanent bosatt (Lov om pass 2000). Albanias utenriksdepartement (u.å.a) opplyser at søknad skal fremmes ved «civil registry office», mens Albanias ambassade i Nederland (u.å.) opplyser at søknad skal fremmes ved «local registry office» der vedkommende er permanent bosatt. Passprodusent Aleat (2016b) gir en mer detaljert beskrivelse av stegene i søknadsprosedyren (informasjon under hvert underpunkt kan gjenfinnes i Aleat 2016b):

Biometric Passport steps (in Albania):

1. National Civil Registry (NCR) – Personal Data Check
2. Post Office – Voucher Purchase
3. Police Commissariat – Police Self Statement Form
4. National Civil Registry (NCR) – Personal Data Registration
5. Aleat Office (CSO Municipality/Administrative Unit) – Application
6. Aleat Office (Police Directorate) – Distribution

Alle personer over 16 år må legge frem biometrisk ID-kort, en utfylt søknad og betalingsbevis (som utstedes når man betaler gebyret ved postkontoret) (Albanias utenriksdepartement u.å.c; Aleat 2016b).

Dersom søkeren er under 16 år, eller på annen måte juridisk umyndig, må vedkommende fremme søknad personlig sammen med minst én forelder, foresatt eller autorisert verge. Søkere under 16 år må legge frem utfylt søknad og betalingsbevis, samt familiedokument,⁵ et tidligere/utgått pass eller et gyldig ID-dokument med bilde (Passregelverk 2010; Albanias utenriksdepartement u.å.d; Aleat 2016b). En tredje person med egen fullmakt kan også fremme søknad om pass for barn under 16 år. Dersom barnet skal reise til utlandet, er det imidlertid påkrevd med samtykke fra begge foreldrene (Albanias abassade i Sverige, e-post av 1. juni 2017).

³ Aleat Identity Services produserer biometriske pass og ID-dokumenter for albanske borgere, på vegne av Albanias innenriksdepartement.

⁴ International Civil Aviation Organization.

⁵ Se nærmere om familiedokumentet i punkt 4.4.

Albanias ambassade i Sverige (e-post 1. juni 2017) opplyser at personer over 16 år har rett til personlig å søke om pass eller ID-kort.

Pass skal i utgangspunktet hentes personlig. Loven åpner også for at pass kan hentes av en person med fullmakt eller av et nært familiemedlem (ektefelle, foreldre eller myndig person). For barn eller personer som på annen måte er umyndige, kan pass hentes av foresatte eller barnets autoriserte verge (Lov om pass – endringer 2010).

Gyldigheten av pass for barn under 16 år er fem år. Andre pass er gyldige for ti år (Lov om pass 2000). Barn under seks år vil få et biometrisk pass, men det blir ikke tatt fingeravtrykk (Passregelverk 2009).

Et biometrisk pass kostet 7500 albanske lek per 2016, som tilsvarer ca. 530 norske kroner (Aleat 2016b).

2.1.2 Utstedelse av pass til personer bosatt i utlandet

Ifølge opplysninger fra det albanske utenriksdepartementet må albanske borgere som er bosatt i utlandet, møte personlig ved passutstedelseskontorer i Albania for å få utstedt biometriske pass (Passregelverk 2010). I tråd med dette bekreftet den albanske ambassaden i Sverige i e-post av november 2015 at ambassaden ikke har utstedt pass etter at biometriske pass ble innført i 2009. Per i dag er det imidlertid mulig å få utstedt biometriske pass ved enkelte av Albanias utenriksstasjoner, som i Italia, Hellas, Belgia, England, Sveits og USA (Albanias utenriksdepartement u.å.c; u.å.d).⁶

Et biometrisk pass utstedt ved en utenriksstasjon i de nevnte landene koster mer enn pass utstedt i Albania. Pass utstedt i Brussel koster f.eks. 170 euro (omtrent 1600 norske kroner).

Før innføringen av biometriske pass i 2009 var det ikke påkrevd for albanske borgere som var bosatt i utlandet å returnere til hjemlandet for å få utstedt pass. De kunne henvende seg til ambassaden eller konsulatet med nødvendig dokumentasjon (fødselsattest, fem bilder og utfylt skjema). Ambassadene/konsulatene kunne ikke selv utstede pass, men sendte søknaden til konsulær seksjon i albansk UD (IRB 2011b).⁷

2.1.3 Midlertidig reisedokument/passérbrev (*laissez-passer*)

Albanske myndigheter opplyser at albanske utenriksstasjoner kan utstede midlertidig reisedokument/passérbrev (*laissez-passer*) til albanske borgere som har mistet eller blitt frastjålet pass i utlandet. Det samme gjelder dersom et pass har utløpt, og personen må ha gyldig reisedokument for å returnere til Albania. Det må fremlegges enten ugyldig pass, originalt ID-kort, eller fødselsattest, ikke eldre enn tre måneder, i tillegg til bekreftelse på tap av pass, to bilder, betalingsbevis og utfylt søknadsskjema (Albanias utenriksdepartement u.å.b).

⁶ Albanias utenriksdepartement (u.å.a) viser til at dette gjelder følgende utenriksstasjoner: «Embassy in Athens, General Consulate in Thessaloniki, Embassy in Rome, General Consulate in Milan, EU Mission in Brussels, Embassy in London, Consulate Office in New York and Embassy in Bern».

⁷ Ifølge opplysninger fra Albanias ambassade i Sverige (telefonsamtale februar 2009) kunne albanske borgere som var bosatt i Norge tidligere (før innføringen av biometri) søke om pass ved ambassaden. Ambassaden kunne ikke utstede pass, men for 20 euro kunne søkeren få utstedt en fullmakt som vedkommende kunne sende til en slektning eller bekjent i Albania. Slektingen kunne så søke om pass på vegne av vedkommende. Passet ville bli returnert i posten. Underskrift på passet ble skannet inn. Søkeren måtte identifisere seg med tidligere pass eller fødselsattest.

Den albanske ambassaden i Sverige (e-post november 2015) har bekreftet at ambassaden kan utstede passérbrev til albanske borgere som trenger gyldig reisedokument for å returnere til Albania.

Dersom personen som søker om et slikt midlertidig reisedokument, er yngre enn 16 år, skal søkeren møte sammen med foreldre, foresatt eller verge. Dersom kun én av foreldrene møter sammen med barnet for å søke om reisedokumentet, må det medbringes samtykke fra den andre forelderen. For barn som ikke tidligere har fått utstedt reise- eller ID-dokumenter, kreves det at foreldre legger frem fødselsattest samt kopi av egne pass. Barn som har utgåtte pass eller ID-kort, må fremlegge dette, samt fødselsattest og kopi av foreldrenes pass (Albanias ambassade i Sverige, e-post november 2015; Passregelverk 2010; IRB 2011b).

Albanias ambassade i Sverige (e-post november 2015) har videre bekreftet at ambassaden kan utstede passérbrev til enslige mindreårige som ikke tidligere har vært i besittelse av pass eller ID-kort, og som ikke er i følge med foreldre eller verge. Vilklårene for utstedelse av passérbrev i slike tilfeller er at ambassaden først har mottatt bekreftelse på den mindreåriges identitet og at vedkommende har albansk statsborgerskap, og dernest at ambassaden har mottatt bekreftelse fra albanske myndigheter om at barnet vil bli tatt i mot og få assistanse ved retur til hjemlandet.

Et passérbrev koster 30 euro (Albanias utenriksdepartement u.å.b).

3. ID-KORT

I perioden mellom 1991 og 2009 ble det ikke utstedt ID-kort (*letërnjoftimi*) i Albania (Wikipedia a), og albanske borgere anvendte pass, fødselsattest eller, for dem som hadde det, ID-kort fra kommunistregimet, for å legitimere seg (IRB 2006a). I 2007 påbegynte albanske myndigheter arbeidet med å elektronisk registrere personopplysninger i en sentral database, og i januar 2009 ble de første biometriske ID-kortene utstedt (IRB 2011a). Per 2016 var ca. 3,4 millioner biometriske ID-kort utstedt (Aleat 2016a).

Enhver albansk borger over 16 år er pålagt å være i besittelse av et ID-kort (Lov om ID-kort 2002). ID-kort kan imidlertid også bli utstedt til borgere under 16 år (Albanias ambassade i Sverige, e-post 22. oktober 2010).

De biometriske ID-kortene inneholder informasjon om navn, fødselsdato, fødested, bilde av innehaveren, vedkommendes signatur og ID-nummer (Lov om ID-kort 2002).⁸

For å få utstedt nytt ID-kort må borgere foreta en innbetaling av gebyr på postkontoret, som man får en kvittering på. Kvitteringen fremvises på sivilstatuskontoret der personinformasjonen er registrert. Etter at informasjonen er kontrollert, må borgeren fylle ut et søknadsskjema og vedkommendes biometriske data registreres. ID-kortet blir så trykket sentralt og sendt tilbake til et distribusjonssenter der borgeren kan hente

⁸ ID-kortene skal være kostnadsfrie for noen grupper; dette gjelder enkelte funksjonshemmede samt rom og egyptere. Andre grupper, som for eksempel studenter og arbeidsledige, skal få ID-kortene mot redusert gebyr.

det (ODIHR 2009). Det kreves personlig fremmøte ved avhenting (IRB 2011a; Aleat 2016c; Wikipedia a).

ID-kort er påkrevd i en rekke sammenhenger, som for eksempel ved opptak til skoler og ved valgdeltakelse (IRB 2011a).

ID-kortet har en gyldighet på ti år (Aleat 2016c). Det er mulig å fremme søknad om biometrisk ID-kort ved noen av Albanias utenriksstasjoner; tilsvarende som for biometrisk pass (Albanias utenriksdepartement u.å.a).

4. SENTRALE IDENTITETSDOKUMENTER

4.1 FØDSELSATTEST

Fødselsattest (*certifikata e lindjes*) utstedes av det offentlige sivilstatuskontoret i kommunen der man er fødselsregistrert (*Zyra e gjendjes civile/Civil Status Office*). Større byer som Tirana, Shkodra, Durrës, Fiër, Vlora, Korca og andre har flere slike kontorer.

Pr. oktober 2008, etter at Albania hadde gjennomført registreringen av alle fødselsdata i det nye sentrale dataregisteret, fikk alle sivilstatuskontorene mulighet til å utstede datautskriften av fødselsattester (OSCE 2008).

Det finnes det to standardformularer for fødselsattest; ett på albansk (*certifikate personale*) og ett internasjonalt, hvor opplysningene oppgis på flere språk (*certifikate lindjeje*).⁹ Det albanskspråklige dokumentet inneholder informasjon om navn, etternavn, ID-nummer, navn på far, navn på mor, fødselsdato, fødested, bosted, kjønn, sivilstatus og nasjonalitet, samt navn, signatur og stempel til den ansatte ved sivilstatuskontoret. Dokumentet har et sølvstempel i øverste høyre hjørne. Hvert dokument har et eget registreringsnummer. De første tre sifrene på attesten skal være nummeret til sivilstatuskontoret i kommunen der vedkommende person er fødselsregistrert. Sifrene på attestene gjør det mulig å finne frem til det kontoret og den offentlig ansatte som har utstedt attesten. Serienummeret skal stemme overens med stemplet som anvendes (IBR 2007a; IRB 2014). U.S. Department of State (u.å.) opplyser at fødselsattester utstedt til personer under 16 år er påført bilde, mens den albanske ambassaden i Sverige (e-post 1. juni 2017) opplyser at i noen særlige tilfeller, som f.eks. for mindre barn, vil fødselsdokumentet noen ganger være påført et stemplet foto.

Det er vanlig med personlig fremmøte i forbindelse med å hente fødselsattest, men det er også kjent at familiemedlemmer har fått hentet fødselsattest (IRB 2008; Albanias ambassade i Sverige, e-post 1. juni 2017).¹⁰

⁹ Opplysningene gis på i alt seks språk, herunder engelsk.

¹⁰ I forbindelse med UDIs tjenestereise til Albania i 2003 fikk man opplyst at det var gjennomført en regelendring som gjorde at borgere bosatt i utlandet, ikke lenger behøvde å møte personlig for å få utstedt fødselsattest. Det måtte imidlertid fremlegges en skriftlig fullmakt (UDI 2003). Kanadiske myndigheter opplyste i en kort redegjørelse fra oktober 2008 at det skal være mulig å hente identifikasjonsdokumenter for andre, dersom det foreligger fullmakt (IRB 2008). Albanias ambassade i Sverige (e-post 1. juni 2017) bekrefter at det er mulig for nære familiemedlemmer å hente fødselsattest.

Fødselsattestene er gyldige i tre måneder fra utstedelsesdato (Albanias ambassade i Sverige, e-post 22. oktober 2010). Det er ikke uvanlig at albanske borgere har flere originale fødselsattester (IRB 2014).

Det er obligatorisk å fremlegge fødselsattest ved søknad om biometrisk ID-kort (Aleat 2016c; IRB 2014).

4.2 PERSONLIG IDENTITETSNUMMER

Albanske borgere har et 10-sifret personlig identitetsnummer (*numri i idëntitetit*, NID), som fremkommer i de biometriske passene og ID-kortene. Identitetsnummeret tildeles av Central Civic Registry Service/Innenriksdepartementet.¹¹

4.3 STATSBOGERSKAP OG STATSBOGERSKAPSATTEST

Statsborgerskap reguleres i Lov om statsborgerskap (1998). Så langt Landinfo er kjent med finnes det ingen statsborgerskapsattest for albanske borgere.

4.4 FAMILIEDOKUMENT

I Albania er det derimot mulig å få utstedt et familiedokument. Dokumentet utstedes av sivilstatuskontoret, og inneholder personopplysninger om alle personer som bor i et hushold (Albanias ambassade i Sverige, e-post 2. juni 2017).

4.5 EKTESKAPSATTEST

Ekteskapsattester (*certifikatë martesë*) utstedes av sivilstatuskontoret. Begge partene kan bestille og hente dokumentet. En tredje part med fullmakt kan også hente dokumentet (U.S. Department of State u.å.).

Siden 2008 har det blitt utstedt datautskrifter/trykte versjoner av persondokumenter, som skal erstatte de tidligere håndskrevne dokumentene (OSCE 2008).

4.6 DØDSATTEST

Også dødsattester (*certifikata e vdekjes*) utstedes av sivilstatuskontoret. Familien til avdøde kan hente dokumentet eller få det utlevert gjennom tredjepart med fullmakt, (U.S. Department of State u.å.).

5. KORRUPSJON

Korrupsjon er utbredt i Albania. Ifølge Transparency Internationals (TI) korrupsjonsindeks for 2016 rangerer Albania på en 83. plass på listen over totalt 176 land (TI 2017).¹² Resultatet viser en forbedring fra foregående år (rangert på 88. plass i 2015 og 110. plass i 2014).

Albanske myndigheter har satt inn flere tiltak i kampen mot korrupsjon, blant annet en antikorrupsjonsstrategi (Inter-Sectorial Strategy Against Corruption 2015–2020) med fokus på både forebygging, straffeforfølgelse og bevisstgjøring. Det er også vedtatt en

¹¹ En oversikt over hvordan identitetsnummeret er sammensatt kan finnes på Wikipedia (b).

¹² Transparency Internationals korrupsjonsindeks rangerer land etter utbredelse av korrupsjon i offentlig sektor. Indekseringen er basert på oppfatninger om korrupsjon i det offentlige, som er innhentet fra et bredt utvalg av befolkningen i gjeldende land. Informasjonen innhentes over en 24-måneders periode (TI 2017).

egen handlingsplan for perioden 2015–2017 og en Inter-Sectorial Strategy on the Public Administration Reform 2015–2020; sistnevnte for å etablere ansvarlige offentlig strukturer for å bekjempe korrupsjon (ACER 2016, s. 8, 23).

EU-kommisjonen (EC 2016, s. 12, 17, 57) mener at flere tiltak er påkrevd for å bekjempe korrupsjon, som er utbredt på mange områder og fortsatt et alvorlig problem i Albania. Samtidig nevnes at det har funnet sted fremgang i kampen mot korrupsjon. EU-kommisjonen trekker blant annet frem en ny lov fra desember 2015 som skal sikre integriteten til offentlige ansatte. I medhold av denne loven er det samlet inn 24 000 egenerklæringer, mens antallet offentlige ansatte som er sagt opp som følge av den nye loven, er 24. Det er videre etablert en spesialisert og uavhengig anti-korrupsjonsenhet, og påtalemyndigheten og politiet er gitt økt tilgang til nasjonale elektroniske offentlig registre. Uavhengigheten og effektiviteten til institusjonene som skal bekjempe korrupsjonen, blir imidlertid begrenset av politisk press og svak administrativ effektivitet.

Siden 2010 har det vært en positiv trend i antallet etterforskninger, tiltaler og domfellelser i kampen mot korrupsjon blant offentlige ansatte på lavere og middels nivå. Tilsvarende gjelder dog ikke for offentlig ansatte på høyere nivå (EC 2016, s. 17).¹³

En statsråd er nasjonal koordinator i kampen mot korrupsjon, mens uavhengigheten og ansvaret til High Inspectorate for Declaration and Audit of Assets and Prevention of Conflict of Interest (HIDAACI), ifølge EU-kommisjonen (EC 2016, s. 18), må styrkes for å redusere den fortsatt høye risikoen for politisk innflytelse.

Opplæring av offentlig ansatte i anti-korrupsjonsarbeidet blir gitt av School of Public Administration. Klager på korrupsjon kan fremmes via en egen nettportal regjeringen etablerte i 2015, mens Office of the National Coordinator against Corruption (NCAC) har etablert et system for overvåking av korrupsjonssakene. Med hensyn til intern kontroll, har antallet kontroller gjennomført av Internal Control and Anti-Corruption Unit of the Ministry of Interior økt, men EU-kommisjonen mener at kapasiteten for å drive forebyggende anti-korrupsjonsarbeid i departementene, lokalt og i NCAC, må styrkes (EC 2016, s. 18, 61).

Mens korrupsjon gjennomgående forekommer både i det offentlige og i det private rom i Albania, er det mer usikkert i hvilke grad dette kan sies å påvirke hvordan myndighetene ivaretar dokumentetsikkerheten i landet. Landinfo vil i den sammenheng vise til EU-kommisjonens periodemessige *Report on the post-visa liberalisation monitoring for the Western Balkan countries*, som skrives i forbindelse med Albanias og andre land på Vest-Balkan sin EU-tilnærming. I rapportene for 2011 og 2012 har kommisjonen kun vist til at produksjon og distribusjon av pass og ID-kort «continues to run smoothly» (EC 2011, s. 4; EC 2012, s. 3). I senere rapporter (EC 2013; EC 2015) er ikke tematikken nevnt. Landinfo er ikke kjent med annen informasjon som tilbakeviser EU-kommisjonens vurdering.

¹³ Det totale antallet dommer i ankeinstansen for offentlig ansatte på lavere eller middels nivå steg fra 103 i 2014 til 286 i 2015, mens tilsvarende tall for første halvdel av 2016 var 154 dommer mot 132 i tilsvarende periode i 2015 (EC 2016, s. 60).

5.1 BESTIKKELSER OG FORFALSKNINGER

Store deler av befolkningen synes å ha kjennskap til korrupsjon i form av å ha betalt, eller kjenne til andre som har betalt eller mottatt, bestikkelse for å oppnå eller fremskynde offentlige tjenester. I en undersøkelse utført av Transparency International (TI) i 2016 ga respondentene informasjon om at 34 prosent av husholdene hadde gitt en uoffisiell betaling eller gave til ansatte i offentlig etater (TI 2016, s. 17–18).¹⁴

I en tidligere rapport fra United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), som omhandler korrupsjon i samfunnet generelt og i næringslivet spesielt, ble situasjonen fremstilt slik:

The overwhelming majority of interactions with public officials follow the rules and regulations applicable to the administrative procedures in question, yet in every direct interaction those rules are vulnerable to manipulation in exchange for private benefit resulting from an illicit transaction between the private sector service user and a civil servant. The receipt of money, a gift or other counter favour, in addition to (or instead of) the requisite official fee, for the personal gain of a civil servant represents an act of administrative bribery (UNODC 2013, s. 15).

Utbredelsen av bestikkelse er ifølge UNODC vanligst når det gjelder betalinger til polititjenestemenn, tollansatte, ansatte i skattevesenet og lokalt ansatte på kommune- eller provinsnivå (UNODC 2013, s. 9). Ifølge undersøkelser gjennomført av Albanian Center for Economic Research (ACER) fra 2016 opplyste nesten 50 prosent av den voksne befolkningen at de direkte eller indirekte var blitt avkrevd bestikkelse. Dette er en økning på fem prosentpoeng fra tilsvarende undersøkelse i 2014. Rundt 38 prosent hadde betalt bestikkelse, mens bare i overkant av 1,5 prosent selv hadde tatt initiativ til å betale bestikkelse. Dommere, tollansatte, offentlige ansatte, politiske partier og politiske ledere ble ansett som mest korrupte (ACER 2016, s. 3). Bestikkelse av offentlig ansatte kan ha ulike begrunnelser. Offentlig ansatte vil kunne kreve bestikkelse for rettmessige tjenester som de ellers ville kunne avslå eller forsinke (UNODC 2013, s. 26).¹⁵

Bestikkelse er altså et utbredt fenomen i Albania. Men, i tråd med informasjonen i nevnte rapporter, er det viktig å poengtere at ikke alle områder av offentlig forvaltning nødvendigvis er berørt, og at der det forekommer ulovlige transaksjoner, vil disse variere i størrelsesorden og alvorlighetsgrad etter hvilken tjeneste som etterspørres/ tilbys. Det er også slik at de fleste offentlige tjenester er tilgjengelige uten at ytelsen behøver å involvere en bestikkelse; en bestikkelse gis gjerne for å få bedre behandling og for unngå kø eller lang saksbehandlingstid.

Det foreligger for eksempel ikke opplysninger som tilsier at bestikkelse eller andre former for korrupsjon er utbredt i tilknytning til selve registreringen av fødsler, ekteskap/sivilstatus og dødsfall, eller ved innrapportering av data til registrene.

¹⁴ Respondentene ble spurt om de eller noen i deres hushold hadde gitt uoffisielle betalinger eller gaver til trafikktroliet, myndigheter som utsteder offentlige dokumenter, domstoler, grunn- og yrkesskoler, offentlig helsetjeneste, offentlige tjenester med ansvar for arbeidsledighetsstøtte eller andre offentlige kontorer med ansvar for utbetalinger av sosiale ytelser.

¹⁵ Hele 70 prosent av respondentene betalte ifølge opplysninger fra UNODC fra 2011 bestikkelse for å oppnå bedre service/tjeneste, omtrent ti prosent for å få fortlgang i en sak, og syv prosent for å få avsluttet en sak (UNODC 2011, s. 24).

Dersom det man ønsker er å få utstedt ekte dokumenter med ekte opplysninger, og kan akseptere en sedvanlig behandlingstid, er incentivet for korrupsjon relativt lavt: De offentlige sivilstatuskontorene er lett tilgjengelige, og det er etablert oversiktlige rutiner for registrerings- og søknadsprosedyrer samt behandlingstid. Såfremt en person er fødselsregistrert og kan fremlegge nødvendige underlagsdokumenter, skal vedkommende ikke ha særskilte vanskeligheter med å anskaffe seg albanske reise- eller identitetsdokumenter.

5.1.1 Ekte dokumenter med ekte opplysninger

Transparency Internationals korrupsjonsbarometer og UNODCs undersøkelser måler nettopp befolkningens opplevelse av å føle seg tvunget eller oppmuntret til å betale bestikkelser for å fremskynde eller forbedre tjenester fra en byråkratisk offentlig forvaltning. Det dreier seg altså her om å betale for noe man i utgangspunktet har krav på vederlagsfritt. I forbindelse med dokumentutstedelse vil det eventuelt være snakk om å få fortgang i utstedelsen av ekte dokumenter med ekte opplysninger.

5.1.2 Navneendringer

Albania har introdusert strengere lovgivning som begrenser og delvis forbyr borgerne å endre navn. Dette skal ha redusert antallet søknader om navneendringer fra 571 i januar måned 2013 til under 35 søknader i desember måned 2013 (Frontex 2015, s. 23–24). Tidligere, ifølge informasjon fra det albanske Central Drug Services (som sitert i Tacconi 2013),¹⁶ muliggjorde albansk lovgivning, gjennom en enkel prosedyre, albanske borgere å skifte navn. De nye bestemmelsene innebærer at søkere om navneendring må fremlegge en bekreftelse fra grensepolitiet som viser at de ikke står på Schengens innreiseforbudsliste (EC 2013, s. 4).

5.1.3 Ekte dokumenter med falske opplysninger

Dette fenomenet skiller seg vesentlig fra det foregående: bestikkelser som brukes for å få utstedt ekte dokumenter med falske opplysninger.

Med innføringen av biometri i 2009, og med kontrollsystemene som albanske myndigheter har etablert, har det blitt vanskeligere å forfalske dokumenter. Allikevel finnes det opplysninger om flere tilfeller av dokumentforfalskning; ekte dokumenter som inneholder falske opplysninger – og der offentlige tjenestemenn angivelig skal ha ført inn ukorrekte opplysninger i registre og i underlagsdokumenter.

I en rapport (av journalisten Gjergj Thanasi, som referert i OCCRP 2011) ble det for eksempel hevdet at albanske og andre europeiske grensemyndigheter ved flere anledninger har pågrepet personer med albanske biometriske pass med «stjålet» identitet. Falske – eller andre personers (dupliserte) – opplysninger skal ha blitt ført inn i underlagsdokumenter, som så har blitt brukt til å få utstedt pass. Forekomsten av denne typen identitetstyveri understøttes av uttalelser fra lederen for det albanske General Register Office, Armand Teliti. Han rapporterte i 2011 til parlamentet om funn av over 500 albanske biometriske pass med stjålet identitet. Ifølge OCCRPs artikkel er det personer på innsiden av forvaltningen som har gjort dette mulig, og etter avsløringen av identitetstyveriet, skal noen få offentlige tjenestemenn «in remote

¹⁶ Enheten Central Drug Services (DCSA) er underlagt det albanske innenriksdepartementet.

Albanian villages» og andre involverte ha blitt ilagt bøter og fengselsstraffer (OCCRP 2011).

5.1.4 Falske dokumenter med falske opplysninger

Landinfo har ikke konkret kjennskap til omfanget av totalforfalskede dokumenter fra Albania. Omfattende organisert kriminalitet i området knyttet til ulike former for smugling av for eksempel sigaretter, narkotika og mennesker, vil imidlertid kunne indikere at det finnes miljøer som både kan ha interesse av å bruke og å produsere slike dokumenter. Organisasjonen OCCRP (2009) har tidligere påpekt at det finnes et aktivt marked for kjøp og salg av delvis forfalskede eller totalforfalskede dokumenter på Vest-Balkan. Kriminelle som ønsker å forflytte seg i regionen uten at rullebladet flytter med dem, eller personer som unndrar seg straffeforfølgelse, er grupper som angivelig vil kunne benytte seg av falske identiteter og forfalskede dokumenter.

Dokumentforfalskning utført av kriminelle, altså produksjon av falske identitetsdokumenter med falskt innhold, har tidligere blitt avdekket. I en redegjørelse fra kanadiske myndigheter fra 2006 ble det vist til «the takedown of a “mega laboratory” in Albania that was forging various travel documents, including passports and visas, as well as American Green Cards, unspecified ID cards, bank cards and telephone cards» (IRB 2006b). Flere personer ble arrestert. Slik kriminalitet avsløres jevnlig; i september 2013 slo albansk politi ned på et større, og tilsynelatende meget avansert, forfalskningsforetak i Tirana (Likmeta 2013).

Blant borgere fra Vest-Balkan som kan reise visumfritt til Schengen-området, utgjorde albanske borgere 94 prosent av dem som ble rapportert for bruk av falske dokumenter for reiser innad i EU/Schengen i 2015. Falske greske og italienske dokumenter utgjorde imidlertid 68 prosent av de falske dokumentene som borgere fra Vest-Balkan anvendte (Frontex 2016, s. 27).

Behovet for totalt forfalskede albanske dokumenter blir, slik Landinfo ser det, antagelig mindre dersom det er mulig å få utstedt ekte dokumenter med falskt innhold mot bestikkelse. Opplysningene i følgende kapittel gir imidlertid noen indikasjoner på at mulighetene for å få utstedt slike originaldokumenter med falskt innhold, har blitt noe mer begrenset i løpet av de siste årene.

6. KONTROLL AV IDENTITETSOPPLYSNINGER

På bakgrunn av opplysningene som fremgår under kapittelet *Ekte dokumenter med falske opplysninger* ovenfor, er det viktig å presisere at Landinfo ikke har noen informasjon som tilsier at denne typen korrupsjon skjer i utstrakt grad, eller at det albanske systemet er særskilt utfordret av utro tjenestemenn. Det må tas i mente at Albania i lang tid har operert med papirregistre og håndskrevne underlagsdokumenter, og at overgangen til elektroniske og dermed betydelig sikrere systemer har skjedd forholdsvis raskt. Utviklingen – også i henseende dokumentetsikkerhet – synes ut fra foreliggende opplysninger å føre til stadige forbedringer.

Det er således ingen tvil om at innføringen av elektroniske registre og biometri har økt dokumentetsikkerheten i Albania. I likhet styrkes systemet ved satsingen på opplæring av tjenestemenn og sikring av rutiner ved de offentlige kontorene som er ansvarlige

for oppbevaring og utstedelse av identitetsdokumenter. Noe kritikk ble tidligere rettet mot det som ble vurdert som utilfredsstillende opplæringsprogrammer for ansatte ved passutstedende kontorer (EC 2009, s. 43). Senere, i 2010, gav EU-kommisjonen (EC 2010, s. 5) en positiv vurdering av rutinene for utstedelse av ID-kort, som de mente foregikk på en effektiv og sikker måte. Kommisjonen har i sin årlige rapport om Albanias fremdrift i EU-sammenheng (EU Progress Report) for 2016 ikke gitt noen negative anmerkninger hva angår pass- og ID-kortutstedelse eller dokumentetsikkerhet knyttet til disse personlige dokumentene.

Siden februar 2009 har det nasjonale folkeregisteret vært den eneste kilden til personopplysninger. Håndskrevne fødselsattester er ikke lenger gyldige. I tillegg er et eget ID-nummer utdelt til alle borgere, og dette nummeret er permanent og endres ikke for eksempel i forbindelse med navnebytte (EC 2010, s. 5).

Når det gjelder de biometriske passene, er utstedelsen av disse sentralisert i Tirana, ved et sentralt passutstedelseskontor som blir drevet av en privat kontraktør, Aleat, på vegne av det albanske innenriksdepartementet. Senteret har videoovervåking, de ansatte arbeider skiftordninger med spesifikke arbeidsoppgaver og har områdevis autorisasjonstilgang avhengig av funksjon. Alt personalet som arbeider med utstedelse og distribusjon av pass, blir spesielt valgt ut, og får spesiell opplæring, herunder antikorrupsjonsopplæring. Blanke dokumenter blir forvart på et sikkert sted, og antallet dokumenter utstedt blir kontrollert etter hvert skift. Distribuering av passene til politistasjonene utføres av det albanske postvesenet med bruk av særlige sikrede biler. Passene blir utlevert hos politiet av personer fra den private kontraktøren (EC 2010, s. 5).

Ved søknad om pass blir det foretatt et automatisk søk i politiets database for etterlyste personer. Søkeren må identifisere seg med biometrisk ID-kort, og vedkommendes gamle pass blir registrert som ugyldig og deretter gjennomhullet (EC 2010, s. 5).

7. REFERANSER

Skriftlige kilder

- ACER, dvs. Albanian Center for Economic Research (2016, 25. juli). *Corruption Assessment Report Albania 2016*. Sofia: Center for the Study of Democracy. Tilgjengelig fra <http://seldi.net/publications/publications/corruption-assessment-report-albania-2016/> [lastet ned 6. april 2017]
- [Albanias ambassade i Nederland] (u.å.). *Passports*. Haag: Albanian Embassy in Netherlands. Tilgjengelig fra <http://www.ambasadat.gov.al/netherlands/en/passports> [lastet ned 6. april 2017]
- [Albanias utenriksdepartement] (u.å.a). *Documentet e identitetit dhe udhëtimit [Identitets- og reisedokumenter]*. Tirana: Ministria e Punëve të Jashtme. Tilgjengelig fra <http://www.punetejashtme.gov.al/al/sherbime/sherbime-konsullore/dokumentet-e-identitetit-dhe-udhetimit> [lastet ned 6. april 2017]
- [Albanias utenriksdepartement] (u.å.b). *Leje kalimi [Laissez-passer]*. Tirana: Ministria e Punëve të Jashtme. Tilgjengelig fra http://www.punetejashtme.gov.al/files/userfiles/0310_Leje_Kalimi.pdf [lastet ned 7. april 2017]
- [Albanias utenriksdepartement] (u.å.c). *Lëshimi i pasaportës biometrike [Utstedelse av biometriske pass]*. Tirana: Ministria e Punëve të Jashtme. Tilgjengelig fra http://www.punetejashtme.gov.al/files/userfiles/Leshimi_i_pasaportes_biometrike.pdf [lastet ned 6. april 2017]
- [Albanias utenriksdepartement] (u.å.d). *Lëshimi i pasaportës biometrike për fëmijet [Utstedelse av biometriske pass til barn]*. Tirana: Ministria e Punëve të Jashtme. Tilgjengelig fra http://www.punetejashtme.gov.al/files/userfiles/0303_Leshimi_i_pasaportes_biometrike_per_femijet.pdf [lastet ned 7. april 2017]
- Aleat, dvs. Aleat Identity Services (2016a). *The Albanian ID Card and Biometric Passport – Our Success Story*. Tirana: Aleat. Tilgjengelig fra <https://www.aleat.al/en/news-two> [lastet ned 7. april 2017]
- Aleat (2016b). *Biometric Passports*. Tirana: Aleat. Tilgjengelig fra <https://www.aleat.al/en/node/259> [lastet ned 7. april 2017]
- Aleat (2016c). *ID card*. Tirana: Aleat. Tilgjengelig fra <https://www.aleat.al/en/node/257> [lastet ned 7. april 2017]
- EC, dvs. European Commission (2009, 14. oktober). *Albania 2009 Progress Report*. Brussel: EC. Tilgjengelig fra http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2009/al_rapport_2009_en.pdf [lastet ned 5. april 2017]
- EC (2010, 19. april). *Updated Assessment of the implementation by Albania of the roadmap for visa liberalisation*. Brussel: EC. Tilgjengelig fra <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=353> [lastet ned 5. april 2017]
- EC (2011, 7. desember). *Second Report on the Post-Visa Liberalisation Monitoring for the Western Balkan Countries in accordance with the Commission Statement of 8 November 2010*. Brussel: EC. Tilgjengelig fra [http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2011/1570/COM_SEC\(2011\)1570_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2011/1570/COM_SEC(2011)1570_EN.pdf) [lastet ned 16. mai 2017]
- EC (2012, 28. august). *Third Report on the Post-Visa Liberalisation Monitoring for the Western Balkan Countries in accordance with the Commission Statement of 8 November 2010*. Brussel: EC. Tilgjengelig fra https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-is-new/news/news/docs/20150225_5th_post-visa_liberalisation_report_with_western_balkan_countries_en.pdf [lastet ned 16. mai 2017]
- EC (2013, 29 november). *Fourth Report on the Post-Visa Liberalisation Monitoring for the Western Balkan Countries in accordance with the Commission Statement of 8 November 2010*. Brussel: EC. Tilgjengelig fra

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2017144%202013%20INIT> [lastet ned 19. mai 2017]

- EC (2015, 25. februar). *Fifth Report on the Post-Visa Liberalisation Monitoring for the Western Balkan Countries in accordance with the Commission Statement of 8 November 2010*. Brussel: EC. Tilgjengelig fra [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/com/com_com\(2015\)0058_/com\(2015\)0058_en.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/com/com_com(2015)0058_/com(2015)0058_en.pdf) [lastet ned 15. mai 2017]
- EC (2016, 9. november). *Albania 2016 Report*. Brussel: EC. Tilgjengelig fra https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2016/20161109_report_albania.pdf [12. mai 2017]
- Frontex (2014, juli). *Western Balkans Annual Risk Analysis 2014*. Warszawa: Frontex. Tilgjengelig fra http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/WB_ARA_2014.pdf [lastet ned 16. mai 2017]
- Frontex (2016, mai). *Western Balkans Annual Risk Analysis 2016*. Warszawa: Frontex. Tilgjengelig fra http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/WB_ARA_2016.pdf [lastet ned 16. mai 2017]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2005, 9. november). *Albania: Documentation required and procedures to be followed by a parent wishing to travel abroad with a minor child in the absence, or without the consent, of the second parent*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/45f147e511.html> [lastet ned 6. april 2017]
- IRB (2006a, 20. oktober). *Albania: Whether the proposed national identity card has been issued; whether the leternjoftim is the main identity document used in the country (2005–2006)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra https://www.ecoi.net/local_link/63728/157809_en.html [lastet ned 6. april 2017]
- IRB (2006b, 16. oktober). *Availability of fraudulent identity documents, including incidents where individuals were detained for using these false documents and government measures designed to address this situation (2005–September 2006)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/45f147dfa.html> [lastet ned 6. april 2017]
- IRB (2007, 3. oktober). *Albania: Description of valid birth and marriage certificates, including the general paper quality of original documents; register numbers and register years; description of family certificates; whether an individual with power of attorney who is applying for a birth certificate on behalf of an applicant may provide the applicant's photo to the authorities*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/474e89541e.html> [lastet ned 6. april 2017]
- IRB (2008, 1. oktober). *Albania: Whether a person in Albania may apply for and pick up identification documents on behalf of another person*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/492ac7c4c.html> [lastet ned 6. april 2017]
- IRB (2011a, 22. september). *Albania: The biometric identity card; its appearance, use and the biometric data stored on it; requirements and procedures to obtain a biometric identity card within Albania; whether it can be replaced and renewed from abroad, including requirements and procedures*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/4f5f1e0b2.html> [lastet ned 5. april 2017]
- IRB (2011b, 28. september). *Albania: The biometric passport; its appearance and biometric data stored on it; requirements and procedures to obtain a biometric passport from within Albania; whether it can be replaced or renewed from abroad*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/4f5f1c642.html> [lastet ned 5. april 2017]
- IRB (2014, 7. februar). *Albania: Birth certificates, including appearance, details of information included; whether the certificate is a standard form used nationally or whether it varies depending on region or city; whether the certificate is used for other official documents; authorities responsible for issuing birth certificates, including any identifying codes that would appear on the certificate*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/537dae6d4.html> [lastet ned 5. april 2017]

- Likmeta, B. (2013, 20. september). Albanian Police Bust Forgery Workshop. *Balkan Insight*. Tilgjengelig fra <http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-police-bust-forgery-workshop> [lastet ned 6. april 2017]
- [Lov om ID-kort] (2002, 10. oktober). *Ligj Nr. 8952 për dokumentin e identitetit të shtetasve Shqiptarë [Lov nr. 8952 om ID-dokument for albanske borgere]*. Tilgjengelig fra <http://www.qbz.gov.al/doc.jsp?doc=docs/Ligjprosent20Nrprosent208952prosent20DatprosentC3prosentABprosent2010-10-2002.htm> [lastet ned 5. april 2017]
- [Lov om ID-kort – beslutning] (2009, 7. januar). *Vendim Nr.1, datë 7.1.2009 [Beslutning Nr. 1, datert 7.1.2009]*. Tilgjengelig fra http://www.qbz.gov.al/botime/fletore_zyrtare/2009/PDF-2009/1-2009.pdf [lastet ned 1. april 2017]
- [Lov om statsborgerskap] (1998, 5. august). *Law on Albanian Citizenship, Law No. 8389*. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b5c10.html> [lastet ned 5. april 2017]
Uoffisiell oversettelse.
- [Lov om statsborgerskap – endringer] (1999, 21. januar). *Law No. 8442, on Some Changes in Law No. 8389 dated 05 August 1998 “On Albanian Citizenship”*. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/3f4e16744.html> [lastet ned 5. april 2017]
- [Lov om pass] (2000, 23. oktober). *Ligj Nr. 8668 Për pajisjen e shtetasve shqiptarë me pasaportë për jashtë shtetit [Lov nr. 8668 om utstedelse av pass til albanske borgere i utlandet]*. Tilgjengelig fra <http://www.infocip.org/al/?p=6864> [lastet ned 5. april 2017]
- [Lov om pass – endringer] (2010, 30. juli). *Ligj Nr. 6660 (10 306) për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin Nr. 8668 [Lov nr. 6660 (10 306) om tilføyelser og endringer i lov nr. 8668]*. Tilgjengelig fra <http://www.scribd.com/doc/37091181/111-2010> [lastet ned 5. april 2017]
- [Lov om pass – endringer] (2014, 17. april). *Ligj. Nr. 41/2014 për pajisjen e shtetasve shqiptarë me pasaportë për jashtë shtetit të ndryshuar [Lov om utstedelse av pass til albanske borgere i utlandet]*. Tilgjengelig fra http://www.punetebrendshme.gov.al/files/documents_files/ligj_nr_41_dt_17_4_2014_16693_1.pdf [lastet ned 5. april 2017]
- OCCRP, dvs. Organized Crime and Corruption Reporting Project (2011, 14. desember). *New Albanian Passports Being used by Terrorists. OCCRP*. Tilgjengelig fra <https://reportingproject.net/occrp/index.php/en/ccwatch/cc-watch-briefs/1279-new-albanian-passports-being-used-by-terrorists> [lastet ned 16. mai 2017]
- ODIHR, dvs. Office for Democratic Institutions and Human Rights (2009, 1. april). *Republic of Albania Parliamentary Elections 2009*. Warszawa: OSCE. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/odihr/elections/albania/36712> [lastet ned 7. april 2017]
- OSCE Presence in Albania (2008, 14. august). *Albania finalizes computerization of civil status data, starts issuing printed civil status certificates*. Tirana: OSCE. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/albania/49993> [lastet ned 5. april 2017]
- OSCE Presence in Albania (2010, mai). *Project on Modernization of Address and Civil Registration Systems in Albania*. Tirana: OSCE. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/albania/68168?download=true> [lastet ned 6. juni 2017].
- [Passregelverk] (2010, 12. juli). *Rrugët se si mund të pajiset shtetasi me pasaportë udhëtimi [Måter en reisende kan få utstedt pass]*.
Landinfo har ikke gjenfunnet lovteksten på internett.
- Skiri, H., Kumbaro, M.T., Abelsæth, A., Opdah, S., Brunborg, H. & Roll-Hansen, D. (2012). *How to modernise a Civil Registration System. The case of Albania*. Elverum: Statistics Norway. Tilgjengelig fra https://www.ssb.no/a/english/publikasjoner/pdf/doc_201232_en/doc_201232_en.pdf [lastet ned 5. april 2017]

- Tacconi, M. (2013, 16. oktober). The Albanian mafia under investigation. *Osservatorio Balcani e Caucaso*. Tilgjengelig fra <http://www.balcanicaucaso.org/eng/Regions-and-countries/Albania/The-Albanian-mafia-under-investigation-141985> [lastet ned 16. mai2017]
- TI, dvs. Transparency International (2017). *Corruption Perceptions Index 2016*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra http://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016 [lastet ned 5. mai2017]
- TI (2016). *People and Corruption: Europe and Central Asia 2016*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra http://www.transparency.org/whatwedo/publication/people_and_corruption_europe_and_central_asia_2016 [lastet ned 15. mai2017]
- UDI (2003). *Rapport fra tjenestereise til Albania 3.–7. mars 2003*. Oslo: UDI.
Tilgjengelig i Landdatabasen. Rapporten er unntatt offentlighet.
- UNODC, dvs. United Nations Office on Drugs and Crime (2011). *Corruption in the western Balkans: Bribery as experienced by the population*. New York: UNODC. Tilgjengelig fra http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/corruption/Western_balkans_corruption_report_2011_web.pdf [lastet ned 15. mai 2017]
- UNODC (2013). *Business, corruption and crime in Albania: The impact of bribery and other crime on private enterprise*. New York: UNODC. Tilgjengelig fra http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/corruption/Albania_Business_Corruption_2013_EN.pdf [lastet ned 15. mai 2017]
- U.S. Department of State (u.å.). *Albania Country Reciprocity Schedule*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://travel.state.gov/content/visas/en/fees/reciprocity-by-country/AL.html> [lastet ned 7. april 2017]
- Wikipedia (a). *Albanian Identity Card* (sist endret 9. januar 2017). Tilgjengelig fra http://en.wikipedia.org/wiki/Albanian_Identity_Card [lastet ned 7. april 2017]
- Wikipedia (b). *National Identification number. Albania* (sist endret 25. april 2017). Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/National_identification_number#Albania [lastet ned 27. april 2017]

Muntlige kilder

- Albanias ambassade i Sverige. Telefonsamtale 3. februar 2009. E-poster 20. oktober 2010, 22. oktober 2010, 16. november 2015, 1. juni 2017 og 2. juni 2017.